

Nr 102

Av fröken **Wetterström m.fl.**, om ändrad praxis vid avgörande av medborgarskapsärenden.

(Lika lydande med motion nr 68 i Första kammaren)

Dagens svenska flyktingpolitik bygger i stor utsträckning på de erfarenheter som vunnits under kriget, då ett stort antal flyktingar sökte en fristad här i landet. Efter kriget har Sverige fortsatt sin humanitära flyktingpolitik och på ett verksamt sätt bidragit till att minska problemen för primära asyländer och för enskilda flyktingar genom att mottaga åtskilliga tusental av dem för varaktig vistelse i riket. Sverige anses på ett föredömligt sätt ha tagit hand om handicapade flyktingar. Under åren 1950—1961 överfördes sålunda till vårt land inemot 1 200 flyktingar jämte ungefär lika många anhöriga, vilka på grund av sjukdom, i första hand tbc, eljest varit nödsakade stanna kvar i läger i det första asyllandet. Majoriteten av dessa hit överförda tbc-patienter har återvunnit hälsa och arbetsförmåga. Antalet recidiv har varit ringa. Efter konvalescens har många kunnat placeras direkt på arbetsmarknaden under det att andra först måste beredas omskolning eller yrkesutbildning innan de kunnat arbetsplaceras. Även mottagandet av sjuka flyktingar har således tillfört landet arbetskraft. Ett mindre antal av de tbc-sjuka flyktingarna har emellertid icke återvunnit hälsa och arbetsförmåga. Sedan de icke längre är i behov av vård på sjukvårdsinrättning beredes de bostad och erhåller understöd i huvudsak enligt gällande praxis inom socialvården. Utgifterna härför bestrides av statsmedel enligt särskilda regler.

Då flyktingar i och för bosättning överföres från ett primärt asylland till annat land garanterar det sistnämnda landet att trygga deras framtid. Flyktingarna å sin sida räknar med att erhålla en normal tillvaro med den trygghet som endast fullt medborgarskap innebär.

I lagen den 22 juni 1950 angående förvärv av medborgarskap stadgas beträffande naturalisation bl. a., att utlänning skall ha bott i landet under sju års tid samt att han skall kunna sörja för sig och de sina. Dessa liksom andra av medborgarskapslagen föreskrivna villkor är dispensibla.

Enskilda flyktingar och t. ex. den ungerska flyktinggruppen har begärt att bli beviljade medborgarskap efter kortare tid än sju år. Förkortning av tiden har medgetts endast undantagsvis. Flyktingar, som är självförsörjande, upptages — i likhet med personer som uppnått 67 års ålder — efter sju års vistelse inom landet till svenska medborgare under förutsättning att särskilda skäl icke talar däremot. Beträffande de ovannämnda icke självförsörjande flyktingarna synes emellertid längre och varierande tid krävas innan ansökan om medborgar-

skap beviljas. Orsaken härtill torde vara att det icke ansetts lämpligt att redan efter sju års tid bevilja medborgarskap för personer, vilkas hälsotillstånd är sådant att de kan förväntas söka och erhålla invalidpension så snart de erhållit medborgarskap. De flyktingar, vilkas ansökningar om medborgarskap lämnas utan bifall endast på grund av att de icke kan sörja för sig och de sina, har som regel överförts till riket just därför att de var sjuka och arbetsoförmögna. Från och med år 1950 har genom ett flertal särskilda beslut av statsmakterna handikapade flyktingar mottagits i Sverige för varaktig vistelse, sedan de i läger på kontinenten uttagits av speciellt utsända svenska tjänstemän. De har således icke kommit hit på eget initiativ eller av en slump.

Följden av att flyktingar, som saknar försörjningsförmåga och skulle kunna erhålla invalidpension, vägras bli svenska medborgare är att de under många år framåt nödgas hos vederbörande socialnämnd anhålla om understöd till sitt uppehälle. De kan icke, såsom de vilka uppnått folkpensionsålder, på postanstalt utkvittera de medel som huvudsakligen täcker kostnaderna för deras uppehälle. Icke heller kan de resa till annat land i förhoppning om att där erhålla det skydd ett medborgarskap medför. Sverige måste i enlighet med sitt åtagande alltjämt sörja för dem.

Denna praxis att vid bedömning av medborgarskapsansökningar räkna med olika tider för flyktingar, vilka genom statliga åtgärder överförts till riket, synes oss inkonsekvent. Det rimmar dessutom illa med de humanitära avsikter, som legat till grund för statsmakternas beslut att taga emot sjuka personer, att vägra bifall till ansökan om erhållande av svenskt medborgarskap på grund av deras handicap.

Med stöd av ovanstående hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte såsom sin mening uttala, att den praxis som för närvarande synes råda vid avgörande av medborgarskapsansökningar från sådana flyktingar, vilka genom statliga åtgärder mottagits och kommer att mottagas för stadigvarande vistelse i landet, måtte ändras så, att varje sådan flykting utan hänsyn till sitt hälsotillstånd och därav föranledd arbetsoförmåga naturaliseras så snart den i 6 § lagen den 22 juni 1950 angående förvärv av medborgarskap angivna minimitiden förflutit.

Stockholm den 23 januari 1962

Karin Wetterström

Ingemar Andersson

Rune Gustavsson

Thorvald Källstad

i Alvesta
